

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 januari 2020 tot bepaling van het tariefbeleid voor het kernnet en het aanvullende net en tot wijziging van artikel 66 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM

Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In dit ontwerp van besluit wordt het tariefbeleid vanaf 1 februari 2021 voor het kernnet en het aanvullend net vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

Dit besluit heeft betrekking op het beleidsveld gemeenschappelijk vervoer, namelijk het gemeenschappelijk stads- en streekvervoer vermeld in artikel 6, §1, X, 8° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Dit ontwerp van besluit geeft uitvoering aan bij artikel 36, §1, van het decreet basisbereikbaarheid, dat voorziet dat de Vlaamse Regering het tariefbeleid voor het kernnet en het aanvullend net coördineert en de tarieven bepaalt.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Raad van Bestuur van VVM De Lijn heeft de tarievennota besproken en goedgekeurd op 02/09/2020.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 23/11/2020.

Het wetgevingstechnisch en taaladvies 2020/363 werd verwerkt in het ontwerpbesluit.

De armoedetoets door het netwerk tegen armoede werd verleend op 29/09/2020.

Het Begrotingsakkoord werd verleend op 30/11/2020.

Het ontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 december 2020 (VR 2020 0412 DOC. 1377-1 en 1377-2).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 3 april 2019 keurde het Vlaams Parlement het decreet betreffende de basisbereikbaarheid (verder Decreet Basisbereikbaarheid) goed. Artikel 36, § 1, van dit decreet voorziet erin dat de Vlaamse Regering het tariefbeleid voor het kernnet en het aanvullend net coördineert en de tarieven bepaalt.

De tarieven die middels het voorliggende besluit worden vastgesteld, zijn tarieven die gelden voor het kernnet en het aanvullend net. Aangezien de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn op heden is aangesteld als interne operator voor het kernnet en het aanvullend net zal zij deze tarieven moeten naleven.

Conform de huidige beheersovereenkomst tussen De Lijn en de Vlaamse overheid (2017 – 2020) en rekening houdend met de Vlaamse Regeringsverklaring en de Beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2019-2024, werden de volgende uitgangspunten aangehouden:

- de tarieven mee laten evolueren met de inflatie, teneinde de recent verhoogde kostendekkingsgraad niet terug te laten verschromen;
- het ingevoerde systeem met sociale inkomens- en leeftijdscorrecties in stand houden;
- tariefstructuur eenvoudig houden (incl. afgeronde bedragen waar mogelijk en wenselijk);
- gedeelde tariefaanpassing over de verschillende doelgroepen;
- digitalisering van de vervoerbewijzen verder implementeren;
- het verhoogde aandeel betalende reizigers, dat werd opgetrokken van 85% naar ruim 98%, niet terug reduceren;
- MaaS-initiatieven ondersteunen met aangepaste tariefstructuren.

Net zoals bij aanpassing van prijzen aan indexen wordt gekeken naar de laatste indexverhoging en in dit geval de gezondheidsindex. Gezien de complexiteit van de berekeningen en de procedure voor de aanpassing aanvangt en rond moet zijn voor de nieuwe index gekend is wordt net zoals in het verleden gewerkt met de laatst gekende effectieve verhoging van de gezondheidsindex. Deze laatste bedroeg een stijging van 1%.

De belangrijkste vaststellingen betreffende de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2021 betreffen:

- De tickets in voorverkoop en de ritprijs op het voertuig via contactloos medium kennen geen tariefwijziging;
- De m-card 10 wordt gealigneerd met de Lijnkaart op elektronische drager;
- Het tarief van het m-ticket wordt aangepast;
- maandabonnementen verhogen niet in tarief;
- De prijs van de Omnipas (jaar en 3-maand) wordt geïndexeerd;
- De prijs van de Buzzy 12 – 24 wijzigt niet;
- indexering van de abonnementen voor specifieke doelgroepen (VT, VG, 65+, 6-11j).

Advies Netwerk tegen Armoede

Voor wat betreft de tariefaanpassingen van 2021, verwijst Netwerk tegen Armoede in het kader van de armoedetoets naar haar '10 prioriteiten' die ze naar aanleiding van de verkiezingen in 2019 heeft opgesteld en naar het dossier van Mobiel 21 met aanbevelingen in het kader van vervoersarmoede.

- Automatische toekenning sociale korting (VT / VG)

Voor wat betreft de check op sociale statuten, is het zo dat dat bij een nieuwe klant, op zijn aangeven (omwille van GDPR), pro-actief gecheckt wordt of hij al dan niet rechthebbende is. Voor de automatische check bij verlenging van abonnees die reeds een abonnement aan sociaal statuut hebben, gebeurt dat automatisch.

- Verlagen financiële drempels

Vorig jaar werd de ritprijs op het voertuig gevoelig verlaagd van 3 euro naar 2,5 euro. Dat verlaagd tarief blijft behouden.

Een klassieke Lijnkaart blijft met zijn 1,6 euro per rit de goedkoopste formule.

Reizigers met een statuut VT en VG hebben recht op een korting van ruim 80% ten opzichte van de normale abonnementsprijs.

Gezinnen met kinderen kunnen 20% korting bekomen op het tweede jongerenabonnement, vanaf het derde jaarabonnement betalen ze nog slechts 56 euro, net zoals de kinderen jonger dan 12.

De basistarieven voor de Buzzy blijven voor 2021 ongewijzigd.

In het algemeen blijven onze abonnementsformules tot de goedkoopste behoren van de ons omringende regio's.

We kunnen stellen De Lijn met haar tarievenbeleid, duidelijk inspanningen levert en blijft leveren om de drempel naar het openbaar vervoer de meest kwetsbare doelgroepen zo laag mogelijk te houden.

Advies Raad van State.

Dit advies gaf geen aanleiding tot wijzigingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De wijzigingen behoeven, met uitzondering van artikel 1. punt 16 en 16/1, geen verdere uitleg.

De afstandstarieven voor de Limburgse snellijnbiljetten worden ten opzichte van het besluit van 24 januari 2020 vereenvoudigd tot slechts twee tarieven. Een sms-snellijnbiljet korte afstand en een sms-snellijnbiljet lange afstand. Dit vermindert de complexiteit voor de gebruiker en voor het achterliggende ticketing systeem. Er worden voor de snellijnbiljetten geen tariefverhogingen doorgevoerd ten opzichte van de huidige situatie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft vooral invloed op de inkomsten.

De meerontvangst van het voorstel wordt meegegeven in onderstaande tabel.

Meerontvangst (in euro, netto op jaarbasis)	
Abonnementen	1.170.000
Anonieme vervoerbewijzen	760.000
TOTAAL	1.93 Mio

Deze tabel geeft weer op jaarbasis wat de geraamde impact is van de verhoging van de tarieven van De Lijn op kruissnelheid bij gelijkblijvende verkoopvolumes. In deze berekening wordt abstractie gemaakt van de sterk gedaalde volume omwille van de corona pandemie. Als basis worden de verkoopvolumes van 2019 genomen. De bedragen geven het tarieffeffect weer, niet het volume-effect. Indien bovenvermelde meerontvangst (prijseffect) wordt vergeleken met het budget vervoersontvangst 2020 van 195,5 miljoen euro dan bedraagt de stijging 0,99% (waarbij dus werd gewerkt met de volumes 2019 (gelet op CORONA) en tarieven 2020). In voormelde meerontvangst is eveneens het effect verwerkt van de afschaffing van het biljet chauffeur.

De werkelijke meerontvangsten ten gevolge van de tariefaanpassing zullen beperkter zijn en zullen in de komende maanden beter ingeschat kunnen worden. Zoals afgelopen jaar zal de concrete inschatting van deze verhoogde eigen ontvangsten van De Lijn worden meegenomen bij de eerstkomende begrotingsaanpassing.

De tariefwijziging genereert voor De Lijn ook kosten. Zo kan gedacht worden aan de communicatiecampagne, de actualisering van de halte-informatie, intern informeren van betrokken personeelsleden (chauffeurs, lijncontroleurs, ...). Gezien de jaarlijkse tariefverhoging zijn deze kosten onderdeel van het voorziene jaarbudget van De Lijn dat recurrent bij tariefwijziging begroot is. Zodoende past De Lijn haar begroting aan en monitort haar uitgaven zodat deze binnen de voorziene begroting blijven wat haar sensibiliseert op het vlak van (hogere of lagere) vervoersontvangsten en uitgaven.

B. ESR-TOETS

De voorgestelde tariefaanpassingen hebben een positief effect op de ESR ontvangsten van de VVM-De Lijn maar nog niet zichtbaar in de initiële begroting 2021. Naar analogie met de voorbije jaren zal dit gebeuren naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2021.

De kosten voor de communicatiecampagne zal zoals de vorige jaren waar dit telkens ook gebeurde bij de tariefaanpassingen worden opgevangen binnen de reguliere communicatiebudgetten van de VVM – De Lijn.

Voor wat betreft de voorwaarde in het Def FB/BOBFO/JW/15573 om in overleg te gaan met de parlementen van dit land om de kostprijs van het grondwettelijke prerogatief van hun leden om gratis te mogen rijden op zich te nemen zodat dit niet meer ten laste is van VVM de Lijn is er bij de administratie geen initiatief gekend dat zich in het verleden situeert en zal er een schrijven gericht worden aan deze parlementen om hun standpunt te bekomen.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het ontwerp van besluit heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen;
- 2 werkingsuitgaven: het ontwerp van besluit heeft enkel weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen voor zover zij een derde betalerssysteem hebben afgesloten bij De Lijn;
- 3 investeringen en schulden: het ontwerp van besluit veroorzaakt geen bijkomende investeringen;
- 4 ontvangsten: het ontwerp van besluit brengt geen wijziging met zich mee in de ontvangsten van de lokale besturen;
- 5 conclusie: het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit zal in extenso gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 januari 2020 tot bepaling van het tariefbeleid voor het kernnet en het aanvullende net en tot wijziging van artikel 66 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Lydia PEETERS

Bijlagen:

het advies 68.448/3 van de Raad van State van 30 december 2020.